

SPOKOJNOSŤ S VÝUČBOU OŠETROVATEĽSKÝCH POSTUPOV V PROBLEMATIKE STAROSTLIVOSTI O DETSKÉHO PACIENTA AKO MOTIVAČNÝ FAKTOR

SATISFACTION WITH THE TEACHING OF NURSING PROCEDURES IN THE CHILD CARE AS A MOTIVATIONAL FACTOR

Slávka Mrošková¹, Jana Cuperová¹, Alena Schlosserová¹

Abstrakt

Východiská: Motivácia je kľúčovým aspektom učenia študentov. Ak majú študenti poskytovať kvalitnú ošetrovateľskú starostlivosť, potom proces získavania vedomostí a zručností by mal byť sprevádzaný adekvátnou motiváciou. Pri podpore motivácie zohráva svoju úlohu kvalita a efektivita vzdelávacieho procesu, pretože spokojnosť s výučbou predstavuje možnosť podpory ich motivácie.

Ciel: Posúdiť spokojnosť študentov ošetrovateľstva so vzdelávaním ošetrovateľských postupov zameraných na starostlivosť o deti, a vplyv spokojnosti na ich motiváciu pracovať s deťmi.

Metódy: Realizovali sme prierezovú štúdiu u 76 študentov priemerného veku 20 rokov. Spokojnosť so vzdelávaním sme hodnotili subškálou „Satisfaction with Current Learning“ (SCL) (rozmedzie: 1–5) a numerickou položkou (rozmedzie 0–10). Motiváciu študentov k práci s deťmi sme analyzovali numerickou položkou (rozmedzie 0–10).

Výsledky: Globálne skóre pri subškále SCL bolo 2,37. 65,8 % študentov vyjadrilo nespokojnosť s metódami, 71% s učebnými materiálmi a aktivitami, 72,4 % uviedlo, že výučba nebola pre nich vyhovujúca. Zistili sme pozitívne, signifikantné korelácie medzi položkami subškály SCL a motiváciou študentov k práci s deťmi, a celkovou spokojnosťou s výučbou a motiváciou.

Záver: Keďže sme zistili nízku úroveň spokojnosti študentov so vzdelávacím procesom v problematike starostlivosti o deti a jej negatívny dopad na motiváciu k práci s deťmi, je potrebná modifikácia vzdelávania a zvýšenie jej kvality.

¹ Prešovská univerzita, Fakulta zdravotníckych odborov

Klíčové slová

š student ošetrovatel'stva, ošetrovatel'ské postupy, ošetrovanie detí, spokojnosť s výučbou, motivácia

Abstract

Background: Motivation is a key aspect of student's learning. If students are to provide quality nursing care, then the process of acquiring knowledge and skills should be accompanied by adequate motivation. The quality and efficacy of the educational process plays a role in supporting motivation, because satisfaction with teaching is an opportunity to support their motivation.

Aim: To assess the satisfaction of nursing students with the education of nursing procedures focused on child care, and the effect of satisfaction on their motivation to work with children.

Methods: We conducted a cross-sectional study of 76 students with an average age of 20 years. We assessed satisfaction with education by subscale „Satisfaction with Current Learning“ (SCL) (range: 1–5) and a numerical item (range: 0–10). We analyzed the motivation of students to work with children with a numerical item (range: 0–10).

Results: The global score of SCL was 2.37. 65.8 % of students expressed dissatisfaction with the methods, 71 % with teaching materials and activities, 72.4 % stated that the teaching was not suitable for them. We found positive, significant correlations between items of SCL and student's motivation to work with children, and over all satisfaction with teaching and motivation.

Conclusion: As we found a low level of student satisfaction with the educational process in child care and its negative impact on motivation to work with children, it is necessary to modify education and increase its quality.

Keywords

Nursing student, nursing procedures, child care, satisfaction with teaching, motivation

ÚVOD

Motivácia je procesom rozhodovania človeka o vlastnom konaní a správaní a je riadený vnútornými hybnými silami – motívmi, a vonkajšími podnetmi – stimulmi (Eliašová et al., 2017; Seková, 2013). Ide o kľúčový aspekt učenia a vzdelávacích výstupov študentov. V ošetrovatelstve je motivácia rovnako, ak nie dôležitejšia, ako v iných vzdelávacích sférach. Ak majú študenti poskytovať vysoko kvalitnú ošetrovateľskú starostlivosť, potom proces získavania veľkého množstva vedomostí a zručností by mal byť sprevádzaný adekvátnou motiváciou, vôľou neustále sa učiť a rozvíjať svoju profesijnú osobnosť (Rose, 2011).

Motivácia je determinovaná mnohými faktormi. Rafii et al. (2019) ich rozdelili do štyroch kategórií: 1. osobné faktory, ako je túžba učiť sa, pozitívne sebaaponímanie, sebaúčinnosť, sebaregulácia, záujem študenta, jeho hodnoty, viera v ošetrovatelstvo, túžba pomáhať iným, profesionálna identita; 2. sociálne faktory vrátane postojov rodiny, učiteľov, spoločnosti k ošetrovatelstvu; 3. vzdelávacie faktory ako napr. vzdelávacie kurikuló, obsah vzdelávania, vzdelávacie ciele, prostredie triedy a univerzity, využívanie teoretického vzdelávania v klinickom prostredí, kvalita klinického vzdelávacieho prostredia, interpersonálne vzťahy, sociálna podpora, charakteristiky učiteľov; 4. profesionálna špecifikácia ošetrovatelstva vrátane role sestry, profesionálnych a finančných benefitov, istoty zamestnania. Napriek tomu, že literatúra vo väčšej miere poukazuje na význam vnútorných faktorov motivácie (Rose, 2011), Kosgeroglu et al. (2009) zistili, že vzdelávacie faktory boli silnejšími podnetmi v porovnaní s vnútornými faktormi u študentov ošetrovatelstva, pôrodnej asistencie a ďalších zdravotníckych odborov (Kosgeroglu et al., 2009).

Vzdelávanie je teda veľmi dôležitou súčasťou motivácie študentov. Iniciatíva „To dá rozum“ v rokoch 2017–2019 realizovala rozsiahly kvantitatívny a kvalitatívny výskum, kde sa zistilo, že iba necelá ¼ slovenských vysokoškolákov uvádza, že štúdium na vysokej škole ich motivuje a podporuje chuť učiť sa a pracovať. Z vyjadrení študentov taktiež vyplýva, že škola nenaplnila ich očakávania, boli sklamaní zo spôsobov výučby, preferovania pasívnych foriem vzdelávania, memorovania nepotrebných vedomostí, pričom dôležitým motivačným faktorom je prístup učiteľov k študentom, ako aj prístup učiteľov k samotnému procesu vzdelávania (Hall et al., 2019). Uvedené výsledky sú v zhode s údajmi identifikovanými kvalitatívnou štúdiou, kde sa zistilo, že k významným stratégiám podporujúcim akademickú motiváciu študentov ošetrovatelstva patria tie, ktoré na jednej strane zvyšujú kvalitu vzdelávacieho procesu, na strane druhej podporujú motiváciu učiteľov učiť kvalitne (Saeedi, Parvizy, 2019). K efektívnym vzdelávacím metódam podporujúcim motiváciu študentov a spokojnosť so vzdelávaním patrí simulácia, prípadová štúdia, kooperatívne učenie, či spoluprácu so spolužiakmi (Saeedi et al., 2021; Lapkin et al., 2010). Zistilo sa, že ak stúpa spokojnosť študentov s klinickým vzdelávacím prostredím, podporuje to ich motiváciu (Rameli, 2020). Môžeme teda predpokladať, že kvalita vzdelávania – teoretického, demonštračného alebo praktického – determinuje spokojnosť študentov a sekundárne vplýva na ich motiváciu.

Pregraduálne vzdelávanie sestier na Slovensku je koordinované legislatívnymi normami Európskej únie (Smernica EÚ 2005/36/EC) a Slovenskej republiky (Vyhláška MZ SR 95/2018;

Nariadenie vlády SR 296/2010). Teoretické a praktické vzdelávanie budúcich sestier je vo väčšej miere orientované na dospelého pacienta v akútnej a následnej zdravotnej starostlivosti. Vzdelávanie v rovine neonatológie a pediatrie je limitované, čo môže minimálne v komparácii s inými klinickými odbormi viesť k poddimenzovaniu vedomostí, praktických zručností a klinických skúseností študentov v starostlivosti o novorodenca, dieťa a jeho rodinu. Teoretické, resp. demonštračné vzdelávanie v problematike neonatológie a pediatrie je integrované najmä do predmetov ako je starostlivosť o novorodenca, pediatria a pediatrické ošetrovatelstvo, a ošetrovateľské postupy. Napriek tomu, že u študentov patrí práca na detských oddeleniach k relatívne preferovaným (18–33,8 %) (Kunasekaran, Min, 2020; Matarese et al., 2019; Yildirim et al., 2011; McCann et al., 2010), mnohé výskumy preukázali výrazný pokles záujmu študentov o prácu na týchto oddeleniach v priebehu štúdia (Matarese et al., 2019; Gould et al., 2012; Shen, Xiao, 2012; McCann et al., 2010). Tento pokles môže naznačovať, že skúsenosti a spokojnosť študentov s teoretickým a praktickým vzdelávaním v predmetnej problematike nie sú adekvátne a to znižuje ich motiváciu pracovať s touto špecifickou skupinou pacientov. Vzdelávanie ošetrovateľských postupov je dominantnou oblasťou výučby v odbore ošetrovatelstvo. Ide o veľmi rozsiahlu a náročnú oblasť výučby a súčasne významnú sféru profesionálneho vzdelávania, pretože pripravuje študenta na výkon ošetrovateľskej starostlivosti v klinickej praxi. Na vzdelávacej inštitúcii, kde bol realizovaný výskum je približne 20 % z celkovej dotácie hodín v predmete ošetrovateľské postupy venovaných problematike starostlivosti o novorodenca/dieťa, kde študenti aj s využitím simulácie v demonštračnom prostredí získavajú základné zručnosti pri realizácii ošetrovateľských postupov u detí. S ohľadom na rozsah a náročnosť vzdelávania v tejto podoblasti (ošetrovateľské postupy u detí), ako aj náročnosť poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti u detí v klinickom prostredí (Mrošková, Schlosserová, 2021) sme primárne chceli analyzovať spokojnosť študentov so vzdelávacím procesom v rovine ošetrovateľských postupov zameraných na detského pacienta, a možný dosah tohto vzdelávania na úroveň ich motivácie k práci s deťmi.

CIEĽ PRÁCE

Posúdiť spokojnosť študentov ošetrovatelstva so vzdelávaním ošetrovateľských postupov zameraných na problematiku starostlivosti o deti, a vplyv spokojnosti na ich motiváciu pracovať s deťmi.

METODIKA

Realizovali sme prierezovú štúdiu, ktorej výstupy budú integrované do pripravovaných zmien vo výchovno-vzdelávacom procese. Výskum bol realizovaný so súhlasom etickej komisie vzdelávacej inštitúcie. Všetci zúčastnení boli informovaní o ciele a zameraní výskumného šetrenia. Zber údajov sme realizovali v období január – február 2022, krátko po skončení výučby predmetu ošetrovateľské postupy a hodnotenia študenta učiteľom v tomto predmete. Základným kritériom pre zaradenie respondenta do výskumu bolo:

študent 1. ročníka v odbore ošetrovateľstvo, ktorý absolvoval vzdelávanie v predmete ošetrovateľské postupy. Uvedené kritérium spĺňalo 106 respondentov, do výskumu sa zapojilo 71,6 %.

K analýze stanoveného cieľa sme použili dotazník, v ktorom sme kombinovali verzie prevzatého nástroja a položky vlastnej konštrukcie. Dotazník posudzoval tieto oblasti:

- Spokojnosť študentov so vzdelávacím procesom bola hodnotená prevzatým nástrojom StudentSatisfaction and Self-Confidence in Learning Scale (Jeffries, Rizzolo, 2006). Originálna verzia obsahuje 2 subškály: Satisfaction with Current Learning (SCL), Self-Confidence in Learning. Pre potreby výskumu bola použitá prvá subškála, ktorá obsahuje 5 položiek s použitím 5-zložkovej Likertovej škály (silne nesúhlasím, súhlasím, som nerozhodnutý/á – ani nesúhlasím, ani súhlasím, súhlasím, silne súhlasím). Jednotlivé položky hodnotia spokojnosť študentov s učebnými pomôckami, pomocou, s povzbudením a všeobecne vhodnosťou resp. efektívnosťou simulácie (tab. 1). Cronbach alpha v tejto štúdii bola 0,869, čo poukazuje na vysokú internú konzistenciu jednotlivých položiek. Položky vyhodnocujeme výpočtom priemernej hodnoty a globálneho skóre. Vyššia hodnota priemeru poukazuje na vyššiu spokojnosť v skúmaných oblastiach.
- Celkovú spokojnosť so vzdelávacím procesom sme posudzovali jednou numerickou položkou vlastnej konštrukcie („Ako ste bol/a celkovo spokojný/á s výučbou predmetu ošetrovateľské postupy so zameraním na oblasti týkajúce sa starostlivosti o dieťa?“). Použitá bola Likertova škála odpovedí (0 = veľmi nespokojný/á, 10 = veľmi spokojný/á). Vyššia hodnota priemeru poukazuje na lepšiu spokojnosť s výučbou.
- Motivácia k práci s detským pacientom bola posudzovaná jednou numerickou položkou vlastnej konštrukcie („Ako Vás výučba predmetu ošetrovateľské postupy zameraná na starostlivosť o dieťa motivovala k práci s detským pacientom?“). Použitá bola Likertova škála odpovedí (0 = vôbec ma nemotivovala, 10 = veľmi ma motivovala). Vyššia hodnota priemeru poukazuje na to, že vzdelávací proces výraznejšie motivoval študenta.
- socio-demografické faktory a faktory štúdia.

Súbor

76 študentov dennej formy štúdia v odbore ošetrovateľstvo bolo zaradených do výskumu. Študenti boli vo veku 19–40 rokov, ich priemerný vek bol 20 rokov ($M = 20,39 \pm 2,59$). Veľká väčšina ($n=75$; 98,7 %) bola ženského pohlavia. Stredoškolské zdravotnícke vzdelanie uviedlo 53 respondentov (69,7 %).

Spracovanie údajov

Pri štatistickom spracovaní údajov bol použitý softvér SPSS 25.00. Primárne sme využívali deskriptívne metódy spracovania dát (M – priemer, SD – smerodajná odchýlka, n – početnosť, % – percentuálne zastúpenie). Pri analýze normality rozloženia dát sme použili Skewness test, kde pri premennej „motivácia“ sme zistili non-normálové rozloženie, preto sme následne využívali neparametrickú metódu korelácie (Spearman test) s uvedením korelačného koeficientu (r). Hladina štatistickej významnosti bola $p < 0,05$.

VÝSLEDKY

Spokojnosť s výučbou predmetu ošetrovateľské postupy so zameraním na dieťa – subškála „Satisfaction with Current Learning“

Prvotne sme realizovali korelácie medzi jednotlivými položkami subškály SCL (tab. 1). Korelačné koeficienty sa pohybujú v rozmedzí 0,480 až po 0,667, čo poukazuje na silné až veľmi silné vzájomné vzťahy medzi jednotlivými položkami, a teda vzájomnú prepojenosť a determináciu začlenených otázok.

Tab. 1 Korelácie medzi položkami subškály „Satisfaction with Current Learning“

Pri výučbe predmetu ošetrovateľské postupy so zameraním na oblasti týkajúce sa starostlivosti o dieťa..	1	2	3	4	5
1. ..boli použité užitočné a efektívne vyučovacie metódy.	-	0,667**	0,614**	0,578**	0,650**
2. ..som používala rôzne učebné materiály a realizovala aktivity, ktoré podporili moje učenie.	0,667**	-	0,480**	0,553**	0,621**
3. ..sa mi páčilo, ako môj učiteľ vyučoval tento predmet.	0,614**	0,480**	-	0,458**	0,510**
4. ..boli použité učebné materiály, ktoré ma motivovali a pomohli mi učiť sa.	0,578**	0,553**	0,458**	-	0,587**
5. Spôsob vyučovania predmetu so zameraním na starostlivosť o dieťa bol pre mňa vyhovujúci.	0,650**	0,621**	0,510**	0,587**	-

** korelácie sú signifikantné na úrovni $p < 0,001$.

Globálne skóre pri subškále SCL bolo $2,37 \pm 0,84$. Priemerné hodnoty jednotlivých otázok subškály boli od 1,97 po 3,13, čo poukazuje na nízku spokojnosť študentov s výučbou v danom predmete zameranom na detského pacienta. 65,8 % vyjadrilo nespokojnosť s vyučovacimi metódami, 71 % s učebnými materiálmi a aktivitami, 68,4 % uviedlo, že používané učebné materiály ich dostatočne nemotivovali a nepomáhali im v učení (odpovede silne nesúhlasím/nesúhlasím). Súčasne 72,4 % študentov uviedlo, že spôsob výučby nebol pre nich vyhovujúci (tab. 2).

Tab. 2 Deskriptívne údaje jednotlivých položiek subškály „Satisfaction with Current Learning“

Pri výučbe predmetu ošetrovateľské postupy so zameraním na oblasti týkajúce sa starostlivosti o choré dieťa..	M (SD)	1	2	3	4	5
..boli použité užitočné a efektívne vyučovacie metódy.	2,34 (1,02)	15 (19,7)	35 (46,1)	12 (15,8)	13 (17,1)	1 (1,3)
..som používala rôzne učebné materiály a realizovala aktivity, ktoré podporili moje učenie.	2,17 (1,05)	22 (28,9)	32 (42,1)	10 (13,2)	11 (14,5)	1 (1,3)
..sa mi páčilo, ako môj učiteľ vyučoval tento predmet.	3,13 (1,17)	5 (6,6)	21 (27,6)	20 (26,3)	19 (25,0)	11 (14,5)
..boli použité učebné materiály, ktoré ma motivovali a pomohli mi učiť sa.	2,25 (1,03)	19 (25,0)	33 (43,4)	10 (13,2)	14 (18,4)	0 (0,0)
Spôsob vyučovania predmetu so zameraním na starostlivosť o choré dieťa bol pre mňa vyhovujúci.	1,97 (0,95)	29 (38,2)	26 (34,2)	15 (19,7)	6 (7,9)	0 (0,0)

Pozn. 1=silne nesúhlasím, 2=súhlasím, 3=som nerozhodnutý/á – ani nesúhlasím, ani súhlasím, 4=súhlasím, 5=silne súhlasím

Celková spokojnosť s výučbou

Celková spokojnosť so vzdelávacím procesom v problematike ošetrovateľských postupov u detí bola na úrovni $3,49 \pm 2,18$ (rozmedzie: 0–9), pričom 6 študenti (7,9 %) si zvolili hodnotu „0“ a ani jeden študent si nezvolil najvyššiu hodnotu („10“).

V tabuľke 3 poukazujeme na existenciu signifikantných, veľmi silných korelácií medzi položkami subškály SCL a celkovou spokojnosťou študentov s výučbou. Uvedené výsledky poukazujú na silnú prepojenosť a vzájomnú determináciu medzi jednotlivými otázkami, ktoré posudzujú spokojnosť študentov so vzdelávacím procesom rozdielnymi spôsobmi.

Tab. 3 Korelácie medzi položkami subškály „Satisfaction with Current Learning” a celkovou spokojnosťou s výučbou

Pri výučbe predmetu ošetrovateľské postupy so zameraním na oblasti týkajúce sa starostlivosti o dieťa..	celková spokojnosť s výučbou
..boli použité užitočné a efektívne vyučovacie metódy.	0,558**
..som používala rôzne učebné materiály a realizovala aktivity, ktoré podporili moje učenie.	0,649**
..sa mi páčilo, ako môj učiteľ vyučoval tento predmet.	0,644**
..boli použité učebné materiály, ktoré ma motivovali a pomohli mi učiť sa.	0,588**
Spôsob vyučovania predmetu so zameraním na starostlivosť o dieťa bol pre mňa vyhovujúci.	0,666**

** korelácie sú signifikantné na úrovni $p < 0,001$.

Motivácia študentov k práci s deťmi

Študenti boli výučbou predmetu motivovaní k práci s detským pacientom na úrovni $2,58 \pm 2,42$ (rozmedzie: 0–10). 18 študentov (23,7 %) nebolo výučbou motivovaných vôbec (hodnota „0“), a 2 študenti (2,6 %) si zvolili maximálnu úroveň (hodnota „10“).

Spokojnosť študentov s výučbou a motivácia

V tabuľke 4 prezentujeme korelácie medzi jednotlivými položkami subškály SCL/ celkovou spokojnosťou s výučbou a motiváciou. Všetky korelácie sú štatisticky významné, pričom korelačné koeficienty dosahujú stredne silnú až silnú úroveň. Výsledky korelácií poukazujú na to, že čím je študent viac spokojný s výučbou, tým stúpa jeho motivácia k práci s deťmi.

Tab. 4 Korelácie medzi položkami subškály „Satisfaction with Current Learning“ a motiváciou

Pri výučbe predmetu ošetrovateľské postupy so zameraním na oblasti týkajúce sa starostlivosti o dieťa...	motivácia
...boli použité užitočné a efektívne vyučovacie metódy.	0,450**
...som používala rôzne učebné materiály a realizovala aktivity, ktoré podporili moje učenie.	0,299**
...sa mi páčilo, ako môj učiteľ vyučoval tento predmet.	0,400**
...boli použité učebné materiály, ktoré ma motivovali a pomohli mi učiť sa.	0,444*
Spôsob vyučovania predmetu so zameraním na starostlivosť o dieťa bol pre mňa vyhovujúci.	0,570**
Celková spokojnosť s výučbou	0,558**

* korelácie sú signifikantné na úrovni $p < 0,05$.

** korelácie sú signifikantné na úrovni $p < 0,001$

DISKUSIA

Základným cieľom predkladaného výskumu bolo posúdiť spokojnosť študentov s časťou výučby v predmete ošetrovateľské postupy, ktorá bola zameraná na starostlivosť o deti. Zvolili sme dva spôsoby analýzy: s využitím prevzatého nástroja, ktorý posudzuje spokojnosť študentov s aktuálnou výučbou, a prostredníctvom jednej numerickej škály. Môžeme konštatovať, že skúsenosti študentov s predmetnou výučbou a ich spokojnosť je na nízkej úrovni, na čo poukazujú nielen výsledky subškály SCL či numerickej škály, ale aj silné korelácie medzi uvedenými premennými (tab. 2,3). Hlbšia analýza jednotlivých položiek subškály SCL poukazuje na to, že študenti nie sú spokojní s výučbou v skúmanej problematike, s efektívnosťou použitých metód, so spektrom učebných materiálov, so zvolenými vzdelávacími aktivitami, ktoré ich nedostatočne stimulovali (tab. 2). Zvolený koncept vzdelávania nielen že efektívne nemotivoval študentov k učeniu a dosahovaniu vzdelávacích cieľov, ale ani ich adekvátne nemotivoval k práci s detským pacientom – zistená priemerná hodnota bola iba 2,58, pričom takmer ¼ študentov (23,7 %) si zvolilo hodnotu „0“. Pri komparácii spokojnosti študentov s výučbou sme zistili, že mnohé výskumy využívajúce nástroj „Student Satisfaction and Self-Confidence in Learning Scale“ reportovali výrazne lepšiu spokojnosť so vzdelávacím simulačným procesom, ako to bolo zistené v tomto výskume. Na jednej strane za lepšou spokojnosťou môže byť to, že išlo o výskumy, kde sa skúmala efektívnosť špecificky vytvorených a implementovaných simulačných programov a využívali sa simulácie strednej až vysokej úrovne (tzv. high fidelity simulation, virtuálne simulácie) (Guerrero et al., 2022; Pence, 2022; Unvera et al., 2017; Omer, 2016), čo predisponuje vyššiu spokojnosť študentov s realizovanou výučbou, na strane druhej aj niektoré štúdie využívajúce relatívne bežný spôsob výučby

a simulácie na nízkej úrovni vykazovali lepšiu spokojnosť. Napr. autori Sarvan, Efe (2022) v randomizovanej štúdii v kontrolnej skupine študentov, ktorých výučba bola prezentovaná v programe Microsoft Teams a s použitím videí k nadobudnutiu zručností bola úroveň spokojnosti v subškále SCL na úrovni $4,80 \pm 0,44$, kým v predkladanom výskume to bolo iba $2,37 \pm 0,84$. Uvedené výsledky opätovne potvrdzujú, že nastavený spôsob demonštračného vzdelávania v predmete ošetrovateľské postupy so zameraním na deti nie je adekvátny, a že pre zvýšenie kvality sú potrebné korekcie – napr. v podobe využívania simulačného vzdelávania, autentického učenia a spolupráce pri učení, čo sú metódy preukázateľne zvyšujúce a podporujúce spokojnosť študentov s procesom vzdelávania (Walker et al., 2016; Lapkin et al., 2010).

Dôležitým výstupom výskumu je existencia asociácií medzi spokojnosťou a motiváciou (tab. 4). Vzdelávanie, metódy, pomôcky, interakcie učiteľ-študent, študent-študent, klíma pri výučbe, prístup učiteľa môžu pozitívne ako aj negatívne vplyvať na študenta – jeho ochotu učiť sa, jeho prístup pri dosahovaní vzdelávacích cieľov, jeho spokojnosť. Kým iné výskumy preukázali najmä prepojenosť medzi spokojnosťou študentov so vzdelávacím procesom a motiváciou učiť sa (Rameli, 2020), v tomto výskume sme preukázali vzťah medzi spokojnosťou s výučbou a motiváciou študenta pracovať s deťmi. Kvalita vzdelávania má tak sekundárne dôsledky, pretože predpokladáme, že primárne študenta motivuje k procesu učenia, sekundárne ho motivuje aj k práci s istou skupinou pacientov. Ak je študent spokojný s výučbou, ak nadobudol adekvátne vedomosti a zručnosti v demonštračnom prostredí, zvyšuje sa jeho sebadôvera, čo sa pozitívne odzrkadlí pri formovaní jeho osobnosti v klinickom prostredí a reálnom poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti detskému pacientovi. Pozitívnym dopadom je podpora motivácie k práci s detským pacientom.

Výsledky predkladaného výskumu je potrebné vnímať s rešpektovaním jeho limitov, ako je veľkosť vzorky a analýza údajov z jednej vzdelávacej inštitúcie.

ZÁVER

V predkladanom výskume sme posudzovali existujúcu formu vzdelávania ošetrovateľských postupov zameraných na deti tak, aby sme získali názor a pohľad študentov, a v prípade potreby realizovali korekcie vo vzdelávacom procese. Jednoznačne môžeme konštatovať, že študenti nie sú spokojní so vzdelávaním, čo môže byť iba lokálne špecifikum inštitúcie kde bol výskum realizovaný. Súčasne sme však preukázali, že spokojnosť má výrazný dosah na motiváciu študentov, čím sa kvalita vzdelávacieho procesu u študentov ošetrovateľstva dostáva do popredia. Na základe uvedeného je nutné procesu vzdelávania venovať zvýšenú pozornosť, získavať spätnú väzbu od študentov a modifikovať výučbu. Je dôležité v rámci existujúceho programu vzdelávania hľadať možnosti zlepšenia efektivity výučby, ako napr. zvýšenie počtu hodín venovaných skúmanej problematike, ale najmä korigovanie metód, pomôcok, prístupov vo vzdelávaní a venovať problematike výučby v rovine ošetrovateľských postupov u detí oveľa väčšiu pozornosť.

POĎAKOVANIE

Príspevok vznikol s podporou projektu KEGA č. 031PU-4/2021: Intermediálna učebňa na nácvik ošetrovateľských postupov u dojčiat, ako prostriedok zvýšenia kvality vzdelávacieho procesu a prepájania teórie s praxou.

Literatúra

ELIAŠOVÁ, A., HADAŠOVÁ, L., a FEDURCOVÁ, I. *Vybrané kapitoly zo zdravotníckeho manažmentu*. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2017. ISBN 978-80-555-1823-7.

GOULD, O.N., MacLENNAN, A. a DUPUIS-BLANCHARD, S. Career preferences of nursing students. *Canadian journal on aging*. 2012, vol. 31, no. 4, p. 471–82. ISSN 1710-1107.

GUERRERO, J.G., AHMED ALI, S.A. a ATTALLAH, D.M. The Acquired Critical Thinking Skills, Satisfaction, and Self Confidence of Nursing Students and Staff Nurses through High-fidelity Simulation Experience. *Clinical Simulation in Nursing*. 2022, vol. 64, p. 24–30. ISSN 1876-1402.

HALL, R., DRÁL, P., FRIDRICHOVÁ, P. et al. *Analýza zistení o stave školstva na Slovensku: To dá rozum* [online]. Bratislava: MESA10, 2019. [cit. 15.5.2022]. Dostupné z: <https://analiza.todarozum.sk>.

JEFFRIES, P.R. a RIZZOLO, M.A. *Designing and Implementing Models for the Innovative Use of Simulation to Teach Nursing Care of Ill Adults and Children: A National, Multi-Site, Multi-Method Study*. National League for Nursing and Laerdal Medical, New York. 2006.

KOSGEROGLU, N., BAHADDINACAT, M., AYRANCI, U. et al. An investigation on nursing, midwifery and health care student's learning motivation in Turkey. *Nurse Education in Practice*. 2009, vol. 9, no. 5, p. 331–339. ISSN 1471-5953.

KUNASEKARAN, K.K.H. a MIN, W. Investigation and Analysis of Nursing Intern's Willingness to Practice in Pediatrics. *International Journal of Advanced Nursing Education and Research*. 2020, vol. 5, no. 1, p. 91–6. ISSN 2207-3159.

LAPKIN, S., LEVETT-JONES, T., BELLCHAMBERS, H. et al. Effectiveness of Patient Simulation Manikins in Teaching Clinical Reasoning Skills to Undergraduate Nursing Students: A Systematic Review. *Clinical Simulation in Nursing*. 2010, vol. 6, p. e207–e222. ISSN 1876-1402.

MATARESE, M., LOMMI, M., PIREDDA, M., et al. "Where would I prefer to work after graduation?" Career preferences of students attending Italian nursing schools. *Nurse education today*. 2019, vol. 83, p. 104204. ISSN 1532-2793.

McCANN, T.V., CLARK, E. a LU, S. Bachelor of Nursing students career choices: a three-year longitudinal study. *Nurse education today*. 2010, vol. 30, no. 1, p. 31–6. ISSN1532-2793.

MROSKOVÁ, S. a SCHLOSSEROVÁ, A. Příprava študentov na klinickú prax a náročnosť poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti z pohľadu študentov na pediatrických oddeleniach. *Zdravotnícke štúdie*. 2021, č. 2, s. 21–24. ISSN 1337-723X.

Nariadenie vlády SR 296/2010 o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností.

OMER, T. Nursing Students' Perceptions of Satisfaction and Self-Confidence with Clinical Simulation Experience. *Journal of Education and Practice*. 2016, vol. 7, no. 5, p. 131–138. ISSN 2222-288X.

PENCE, P.L. Student satisfaction and self-confidence in learning with virtual simulations. *Teaching and Learning in Nursing*. 2022, vol. 17, no. 1, p. 31–35. ISSN 1557-2013.

RAFII, F., SAEEDI, M. a PARVIZY, S. Academic Motivation in Nursing Students: A Hybrid Concept Analysis. *Iranian journal of nursing and midwifery research*. 2019, vol. 24, p. 315–22. ISSN 2228-5504.

RAMELI, F.E. A study of satisfaction level among nursing students in clinical learning environment and its effect on motivation. *Journal of Engineering and Health Sciences*. 2020, vol. 4, p. 1–20. ISSN 2040-2309.

ROSE, S. Academic success of nursing students: Does motivation matter? *Teaching and Learning in Nursing*. 2011, vol. 6, no. 4, p. 181–184. ISSN 1557-2013.

SAEEDI, M. a PARVIZY, S. Strategies to promote academic motivation in nursing students: A qualitative study. *Journal of education and health promotion*. 2019, vol. 8, p. 86. ISSN 2319-6440.

SAEEDI, M., GHAFOURI, R., TEHRANI, F.J. et al. The effects of teaching methods on academic motivation in nursing students: A systematic review. *Journal of education and health promotion*. 2021, vol. 10, p. 271. ISSN2319-6440.

SARVAN, S. a EFE, E. The effect of neonatal resuscitation training based on a serious game simulation method on nursing students' knowledge, skills, satisfaction and self-confidence levels: A randomized controlled trial. *Nurse Education Today*. 2022, vol. 111, p. 105298. ISSN1532-2793.

SEKOVÁ, M. a kol. *Manažment II: Ľudia v organizácií a organizačná kultúra*. Bratislava:luraEdition, 2013. ISBN 978-80-8078-511-6.

SHEN, J. a XIAO, L.D. Factors affecting nursing students' intention to work with older people in China. *Nurse education today*. 2012, vol. 32, no. 3, p. 219–23. ISSN1532-2793.

Smernica EÚ 2005/36/EC [online]. [cit. 10.4.2022]. Dostupné z: EUR-Lex - 32005L0036 - EN - EUR-Lex (europa.eu).

UNVERA, V., BASAKB, T., WATTSC, P. et al. The reliability and validity of three questionnaires: The Student Satisfaction and Self-Confidence in Learning Scale, Simulation Design Scale, and Educational Practices Questionnaire. *Contemporary Nurse*. 2017, vol. 53, no. 1, p. 60–74. ISSN 1839-3535.

YILDIMIR, D., KEÇECI, A. a BULDUK, S. How do Turkish nursing students plan their career after the graduation? A question naire survey. *Asia Pacific Education Review*. 2011, vol. 12, p. 373–380. ISSN 1876-407X.

Vyhláška MZ SR 95/2018 Z. z., ktorou sa určuje rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou samostatne, samostatne na základe indikácie lekára a v spolupráci s lekárom a rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou samostatne, samostatne na základe indikácie lekára a v spolupráci s lekárom.

WALKER, S., ROSSI, D., ANASTASI, J. et al. Indicators of undergraduate nursing students' satisfaction with their learning journey: An integrative review. *Nurse Education Today*. 2016, vol. 43, p. 40–48. ISSN1532-2793.

Kontakt

PhDr. Slávka Mrošková, PhD.
Prešovská univerzita, Fakulta zdravotníckych odborov
Katedra ošetrovateľstva
Partizánska 3851/1, 080 01 Prešov, Slovensko
slavka.mroskova@unipo.sk